

Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi Hakkındaki Görüşleri

Nilgün Tosun¹, Osman Samancı², Coşkun Sezgin³, İsmahan Öner⁴

1 Trakya Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Edirne

2 Atatürk Üniversitesi, İlköğretim Bölümü, Erzurum

3 Trakya Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Edirne

4 Trakya Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Edirne

nilgunt@hotmail.com, osmansamanci9@gmail.com,
coskunsezgin@gmail.com, ismahan_nr@hotmail.com

Özet: Bu çalışmada, son sınıf öğrencisi öğretmen adaylarının FATİH projesi ile ilgili bilgi ve görüşleri incelenmiştir. Araştırma tarama modeline göre yürütülmüş, araştırmaya Eğitim Fakültesi'nin 11 farklı programından toplam 261 son sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplanmış, elde edilen veriler istatistiksel işlemlere tabi tutularak frekans ve yüzde oranları ile tablolar halinde sunulmuş yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin büyük kısmı FATİH projesini duyduklarını, projeyi en çok duydukları kanalın ise tv ve internet olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşılık öğrencilerin yarısından fazlası projeye adım veren FATİH kısaltmasının açılımını bilmemektedir. Kendini FATİH projesi için yeterli gören öğrenci oranı sadece %28,35 iken Fakülte'de aldıkları Bilgisayar eğitiminin yeterli olduğunu düşünenlerin oranı ise sadece %17,7'dir. Projenin eğitim sistemimize olumlu katkısı olacağını düşünen öğrenci oranı ise %81 olarak belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: FATİH Projesi, Bilgi Teknolojileri, Öğretmen Adayları, Eğitimde Teknoloji Kullanımı.

Abstract: In this study, the views and the knowledge about FATİH project of the final years students who are teacher candidate is surveyed. Totally 261 final year students from eleven different programs of Education Faculty participated to the survey. Survey data is obtained by the survey form prepared by researcher and gathered data is statistically processed and interpreted in charts as frequency and percent ratios. According to the findings the majority of the students expressed that they heard about FATİH project mostly on TV and internet. In contrast, more than half of the students don't know the meaning of 'FATİH' which is an abbreviation of the Project in full form. While the ratio of the students who admit themselves as sufficient for FATİH

project is only %28, 35, the ratio of the students who think that the computer training in their university is sufficient is only %17, 7. It is determined that the ratio of the students who admit positive contribution for the education system is %81.

Key Words: FATİH Project, Information technology, Teacher Candidates, Use of Technology in Education.

1.Giriş

İçinde bulunduğumuz yüzyılda eğitim, toplumların gelişmişlik göstergelerinin başında gelmektedir. Özellikle 20. ve 21. yüzyılda, donanımlı insan yetiştirme ve bu insanların iş dünyasına hazırlanması, önceki dönemlerden çok daha fazla ön plana çıkmıştır. Bu durum, teknolojinin sürekli gelişmesi ve yaşamın her alanında etkili olmasının bir sonucudur. Bilgi toplumunun gerekliliği olarak, teknoloji eğitimi eğitim teknolojiyi tetikler durumdadır. Hiç kuşku yok ki bu döngü, eğitim düzeyinin yükselmesinde ve buna bağlı olarak nitelikli eğitim ortamlarının sağlanmasında son derece önemlidir. Nitelikli eğitim ortamlarının oluşturulmasında, güncel teknolojinin eğitime entegrasyonu kaçınılmazdır. Başöğretmen Atatürk'ün de dediği gibi, "Zamanın gereklerine göre, bilim ve teknik ve her türlü medeni buluşlardan azami derecede yararlanmak zorunludur." Bu zorunluluk, günümüzde hızla değişen ve yenilenen bilgiye erişimi, dolayısıyla bilgiyi kullanmayı çok daha olanaklı hale getirmekte, milli eğitimde hedeflenen amaçlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Seferoğlu [1]'na göre de, eğitimde teknoloji kullanımı, eğitimin niteliğinin yükseltilmesini ve çağın ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip bireylerin yetiştirilmesini sağlamakla birlikte, günümüz eğitim sistemlerinden beklenen görevlerden biri olan teknoloji vasıtasıyla bilgiye ulaşabilen ve onu etkili bir şekilde kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi de gerçekleştirilmektedir.

Çocukluğumuzda kara tahta, tebeşir, abaküs, basılı kitap, defter ve tepegözden öteye gidemeyen eğitim teknolojisi, bugün tablet bilgisayar, z-kitap, projeksiyon cihazı, bilgisayar destekli eğitim yazılımları ve internet gibi geniş ve modern seçeneklerle karşımıza çıkmaktadır. Bu teknolojileri eğitim sistemlerine başarıyla entegre etmeye çalışan diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de çeşitli yasal düzenlemeler ve uygulamalar yapılmıştır. Örneğin, 1998 yılında çeşitli kademelerdeki 1368 okula 24.311 bilgisayar alınmış, 800.000 öğrencinin bu bilgisayarlardan yararlanması sağlanmıştır [2]. Aynı yıl 100.000

öğretmene bilgisayar okuryazarlığı, ağ sistemleri ve uzaktan eğitim teknikleri kursları açılmıştır. 2000 yılında 2802 ilkokulda 3188 bilgi teknolojisi sınıfı kurulmuş, bu kapsamda 3041 televizyon, 4740 tepegöz alınmış ve tüm bu teknolojileri videolarla desteklenmeye çalışılmıştır. Öğretmenler, müdür ve müdür yardımcılarını ile müfettişlere yönelik Eğitimde Bilgi Teknolojisi Kullanımı seminerleri düzenlenmiştir [3]. 2009 yılında MEB, bilişim teknolojileri vizyonunu “Eğitim sistemini ileri teknolojilerle kaynaştırmak, yeniliklerle desteklemek, ölçüp değerlendirerek sürekli geliştirmek, bilişim teknolojilerini kullanarak öğrenci merkezli ve proje tabanlı eğitim sağlamak” olarak tanımlamıştır [4]. Bu konudaki son adım olarak, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Bilgi Toplumu Stratejisi’nde (2006-2010) belirtilen hedefleri karşılamak ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen stratejik hedefleri gerçekleştirmek üzere, FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi tasarlanmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006-2010) Bilgi Toplumu Stratejisi’nde, bilişim teknolojilerinin eğitim sistemimizde kullanımıyla ilgili olarak “Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacaktır.” hedefi yer almaktadır. Bu kapsamda, Milli Eğitim Bakanlığı’ndan örgün ve yaygın eğitim verilen kurumlarda bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısını tamamlanması, öğrencilere bu mekanlarda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim programlarının geliştirilmesi istenmektedir. Bu projede amaç; eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek, bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın dersliklerine LCD panel etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısını sağlamak, her öğretmene ve her öğrenciye tablet bilgisayar vermek, dersliklere kurulan BT donanımının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımını sağlamak amacıyla öğretmenleri hizmetiçi eğitimlerle desteklemek, öğretim programlarını bilişim teknolojisi destekli öğretime uyumlu hale getirerek eğitsel e-İçerikler oluşturmaktır (URL1). Bu projenin dolaylı amaçlarından biri de; ezberci dayalı bilgi ile yüklenmiş bireyler yerine, özgür, yaratıcı ve bilimsel düşünen, olayları sorgulayan, sorunların farkına vararak çözüm üretebilen, karar verme yetisine sahip, bilgi üreten ve öz güveni yüksek bireylerin yetiştirilmesidir [5]. Proje halen Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma

Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve TÜBİTAK tarafından desteklenmektedir.

Eğitimin her alanında olduğu gibi bu projede de kilit konumda öğretmenler yer almaktadır. Çünkü, bu proje ile belirlenen hedeflere ulaşmak, ancak öğretmenlerin okul içi ve dışında teknolojiyi doğru ve uygun şekilde kullanması ile mümkün olabilecektir. Bu nedenle, FATİH projesinin uygulayıcıları olan öğretmenlere yönelik eğitimlerin sunulması hayati önem taşımaktadır [6]. Bu bağlamda, mezun olduklarında FATİH Projesi’nin gerektirdiği bilgi ve beceriye sahip olması beklenen öğretmen adaylarının da proje konusunda bilgilendirilmesinin yanı sıra, öğretmen adaylarına gerekli eğitimin mezun olmadan verilmesi kaçınılmazdır.

FATİH Projesi ile ilgili olarak alan yazın incelendiğinde; proje ile ilgili analizler [7], [8], [9], [10], [11], projeye ilişkin öğretmen görüşleri ve değerlendirilmeleri [12], [13], [14], [15], [16], [6], BÖTE bölümü öğrencilerinin projeye yönelik e-İçerik becerilerinin değerlendirilmesi ve projeye ilişkin görüşleri [17], [18], proje kapsamında öğretmen, öğrenci ve veli koordinasyonu [19] konularında çalışmalarına rastlanmaktadır. Tüm bölümlerin öğretmen adaylarını kapsayan, onların FATİH Projesi farkındalığı ya da projeye hazır bulunuşluğu konularında yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Oysa ki, mezun olma arifesindeki öğretmen adaylarının proje hakkında bildiklerinin belirlenmesi, 4 yıl boyunca aldıkları öğrenimin, FATİH projesine yönelik olarak değerlendirilmesi, önem taşımaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgu ve sonuçların, bu konudaki çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Amaç

Bu çalışmada, Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin FATİH Projesi farkındalıklarını belirlemek, öğrencilerin projeye yönelik olarak mevcut eğitim programları ve Fakülte etkinlikleri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Öğretmen adaylarının,

1. FATİH projesini daha önce duymuş olup olmamaları,
2. FATİH projesini duyduğu araç/kanal,
3. Öğretmen adaylarının FATİH kısaltmasının açılımını biliyor olup olmamaları,

4. Öğretmen adaylarının FATİH projesinin gerektirdiği öğretmen yeterliklerine sahip olduğunu düşünüyorsa olma durumu,
5. Fakülte okutulan Bilgisayar dersinin kendilerini FATİH projesine hazırlayacak nitelikte olduğunu düşünme durumu,
6. FATİH projesinin eğitim sistemimize katkısı olacağını düşünme durumu,

öğrenim gördükleri bölüme göre farklılık göstermekte midir?

2.2. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Eğitim Fakültesi'nde farklı bölüm/ana bilim dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının FATİH projesi hakkındaki bilgi ve görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklerini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 261 son sınıf öğrencisi oluşturulmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bölüm/anabilim dallarına göre dağılımı Tablo 1'de görülmektedir.

Bölmeler	f	%
Okul Öncesi Öğretmenliği	41	15,71
Fen Bilgisi Öğretmenliği	36	13,79
BÖTE	32	12,26
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	26	9,962
İngilizce Öğretmenliği	22	8,429
Almanca Öğretmenliği	21	8,046
Müzik Öğretmenliği	20	7,663
Türkçe Öğretmenliği	19	7,28
Resim-İş Öğretmenliği	18	6,897
Sınıf Öğretmenliği	14	5,364
Zihin Engelliler Öğretmenliği	12	4,598
Toplam	261	100

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Bölüm/Anabilim Dallarına Göre Dağılımları

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Öğretmen adaylarının FATİH projesiyle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu, alan uzmanı görüşleri alınarak, 2012-2013 öğretim yılı bahar yarıyılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıfında öğrenim görmekte olan 261 öğretmen adayına uygulanmıştır. Uygulama sonucu elde edilen anketler incelenerek yapılan istatistiksel işlemler sonucu elde edilen veriler, frekans ve yüzde oranları ile tablolar halinde sunulmuştur.

3. Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına “Daha önce FATİH projesini duyup duymadıkları” sorulmuş, öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar frekans ve yüzde oranları ile Tablo 2’de sunulmuştur.

Bölmeler	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
BÖTE	32	100	0	0
Almanca Öğretmenliği	21	100	0	0
Türkçe Öğretmenliği	19	100	0	0
İngilizce Öğretmenliği	21	95,4	1	4,545
Sınıf Öğretmenliği	13	92,8	1	7,143
Okul Öncesi Öğr.	34	82,9	7	17,07
Resim-İş Öğretmenliği	14	77,7	4	22,22
Sosyal Bilgiler Öğr.	18	69,2	8	30,77
Fen Bilgisi Öğretmenliği	24	66,6	12	33,333
Müzik Öğretmenliği	13	65	7	35
Zihin Engelliler Öğr.	6	50	6	50
Toplam	215	82,3	46	17,63

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi Farkındalıkları

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir bölümünün (%82) genel olarak FATİH projesinden haberdar oldukları görülmektedir. Tabloya bölüm ve anabilim dalları açısından ayrı ayrı bakıldığında, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Almanca ve Türkçe Öğretmenliği programlarının tamamının FATİH projesinden haberdar olduğu, diğer bölüm/anabilim dallarının da %50 ve üzerinde haberdar oldukları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının “FATİH projesini nereden duydukları”na dair sorulan soruya verdiği cevapların frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3’de sunulmuştur.

Projenin duyulduğu kaynaklar	f	%
Televizyon	122	22,85
İnternet	104	19,48
Gazete	72	13,48
Arkadaş	71	13,3
Fakültedeki öğretim elemanları	57	10,67
Yakın çevredeki eğitimciler	57	10,67
Seminer	46	6,742
Diğer	15	2,809

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi’ni Duydukları Kaynaklar

Tablo 3’te görüldüğü gibi, FATİH projesi daha çok televizyon (%22,85), internet (%19,48), gazete (%13,48) ve arkadaşlardan (%13,03) duyulmuştur. Günümüzün en etkili bilgi ve iletişim araçları olan

televizyon, internet ve gazetelerin FATİH projesinin tanıtımında önemli rol oynadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarına sorulan “FATİH kısaltmasının anlamını biliyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların frekans ve yüzde oranları Tablo 4’de verilmiştir.

Bölümler	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
İngilizce Öğr.	16	72,73	6	27,27
Almanca Öğr.	15	71,429	6	28,571
BÖTE	22	68,75	10	31,25
Resim-İş Öğretmenliği	9	50	9	50
Sınıf Öğretmenliği	6	42,86	8	57,14
Okul Öncesi Öğr.	14	34,15	27	65,85
Sosyal Bilgiler Öğr.	7	26,92	19	73,08
Türkçe Öğretmenliği	5	26,32	14	73,68
Fen Bilgisi Öğr.	3	8,33	33	91,67
Zihin E. Öğr.	1	8,33	11	91,67
Müzik Öğretmenliği	1	5	19	95
Toplam	99	37,93	162	62,07

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının FATİH Kısaltması Hakkındaki Bilgileri

Tablo 4’ten de anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının önemli bir çoğunluğu (%62) FATİH Projesi ismindeki FATİH kısaltmasının anlamını bilmemektedirler. Tablo bölüm/anabilim dalları açısından incelendiğinde İngilizce, Almanca ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının %50’nin üzerinde bilgi sahibi oldukları, diğer bölüm/anabilim dalında okuyanların ise %50 ve altında bilgi sahibi oldukları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “FATİH projesinin gerektirdiği yeterliliğe sahip olup olmadıkları” ile ilgili düşünceleri Tablo 5’de verilmiştir.

Bölümler	Evet		Hayır		Fikrim Yok	
	f	%	f	%	f	%
BÖTE	21	65,625	2	6,25	9	28,125
İngilizce Öğr.	8	36,36	4	18,18	10	45,45
Sınıf Öğr.	5	35,714	1	7,143	8	57,143
Almanca Öğr.	7	33,333	5	23,81	9	42,857
Okul Ö. Öğr.	11	26,83	10	24,39	20	48,78
Sosyal B Öğr.	6	23,077	6	23,077	14	53,846
Resim-İş Öğr.	4	22,22	2	11,11	12	66,67
Fen B. Öğr.	7	19,444	3	8,333	26	72,222
Türkçe Öğr.	3	15,79	9	47,37	7	36,84
Zihin E. Öğr.	1	8,33	3	25	8	66,67
Müzik Öğr.	1	5	6	30	13	65
Toplam	74	28,35	51	19,54	136	52,11

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi İle İlgili Kendilerini Yeterli Görme Durumları

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmen adaylarının %28,35’inin kendilerini FATİH projesinin gerektirdiği yeterlilikte gördüğü, %19,54’ünün ise kendilerini yeterli görmedikleri anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının daha büyük bir bölümü ise (%52,11) bu konuda bir fikir beyan etmemektedirler.

“Fakültede okutulan Bilgisayar dersinin FATİH projesine hazırlayacak nitelikte olup olmadığı” ile ilgili öğretmen adaylarının görüşleri frekans ve yüzde oranları ile Tablo 6’da sunulmuştur.

Bölüm/Anabilim Dalları	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
BÖTE	12	37,5	20	62,5
Fen Bilgisi Öğretmenliği	9	30	21	70
İngilizce Öğretmenliği	6	28,57	15	71,43
Müzik Öğretmenliği	4	22,22	14	77,78
Resim-İş Öğretmenliği	3	17,65	14	82,35
Türkçe Öğretmenliği	2	10,53	17	89,47
Okul Öncesi Öğr.	4	10	36	90
Sosyal Bilgiler Öğr.	2	9,524	19	90,476
Almanca Öğretmenliği	1	4,762	20	95,238
Sınıf Öğretmenliği	0	0	13	100
Zihin Engelliler Öğr.	0	0	10	100
Toplam	43	17,77	199	82,23

Tablo 6. Fakültede Okutulan Bilgisayar Dersinin FATİH Projesine Hazırlama Niteliği ile İlgili Görüşler

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmen adaylarının %82,23’ü fakültedeki bilgisayar derslerinin FATİH projesine hazırlayacak nitelikte olmadığını belirtmektedir. Özellikle Zihin Engelliler, Sınıf, Almanca ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin çok önemli bir bölümü (%90-100) bilgisayar derslerinin FATİH projesine katkısı olmadığını düşünmektedirler. Bu konuda en olumlu düşünen bölüm (%37,5) Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümüdür.

Öğretmen adaylarının FATİH projesinin eğitim sistemine olumlu katkıları ile ilgili görüşleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Bölümler	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
İngilizce Öğretmenliği	19	90,476	2	9,524
Türkçe Öğretmenliği	14	87,5	2	12,5
Resim-İş Öğretmenliği	13	86,67	2	13,33
Almanca Öğretmenliği	18	85,714	3	14,286
Sosyal Bilgiler Öğr.	17	85	3	15
BÖTE	26	81,25	6	18,75
Okul Öncesi Öğretmenliği	31	79,49	8	20,51
Müzik Öğretmenliği	14	77,78	4	22,22
Fen Bilgisi Öğretmenliği	23	76,67	7	23,33
Sınıf Öğretmenliği	10	71,43	4	28,57
Zihin Engelliler Öğr.	3	50	3	50
Toplam	188	81,03	44	18,97

Tablo 7. FATİH Projesinin Eğitim Sistemine Olumlu Katkıları İle İlgili Görüşler

Tabloda 7'ye göre, öğretmen adaylarının genel olarak verdikleri cevaplar incelendiğinde % 81,03 oranında FATİH projesinin eğitim sistemimize olumlu katkısının olacağı düşüncesine katıldıkları görülmektedir. Yine tablo bölüm/anabilim dallarına göre ayrı ayrı değerlendirildiğinde de tüm bölümlerin % 50'nin üzerinde bu konuda olumlu düşünceye sahip oldukları görülmektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Öğretmen adaylarının “FATİH projesini daha önce duydunuz mu?” sorusuna, %82,3 oranında olumlu yanıt alınmıştır. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Almanca ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin tamamı, projeyi daha önce duydugunu belirtmiştir. Diğer bölüm öğrencilerinde de bu oran yarının üzerindedir. Yalnızca Zihin Engelliler Öğretmenliği Bölümü'nde bu oran %50'dir. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin tamamının projeyi duymuş olması, proje kapsamının bölümle doğrudan ilintili olmasına bağlanabilir. Ayrıca, 2010-2012 yılları arasında bölüm öğrencilerine yönelik 2 seminer verilmiş, 1 pilot okul ziyaret edilmiştir. Diğer bölüm öğrencilerinde oranların yüksek çıkması da oldukça sevindiricidir. Bu durum, öğrencilerin mesleklerine ilişkin akademik gelişmeleri takip ettiklerinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

“FATİH projesini nereden duydunuz?” sorusuna öğrencilerin verdiği en yüksek oranlı yanıtlar tv ve internettir. Gazete ve arkadaş ise, yüzdesi yüksek olan diğer iki yanittir. Bu bulgu, Demirel ve diğerleri [18]'nin araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Öyle ki, bu çalışmada da bilişim teknolojileri öğretmen adayları FATİH Projesi hakkındaki bilgiyi en çok, internetten, medyadan, üniversitenin düzenlemiş olduğu konferanstan ve arkadaş ortamından elde etmektedir. Üniversite öğrencilerinin çoğu bugün internet ve tv'nin sadık birer kullanıcısıdır. Tosun [20]'un 405 öğretmen adayı ile yaptığı bir çalışmada, öğrenciler günlük haberleri takip etmek için çoğunlukla internetteki haber portallarını ve tv'yi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Mayıs 2007'de Selçuk Üniversitesi'nin farklı fakülte ve yüksekokullarından 220 öğrenciyle gerçekleştirilen bir başka çalışmada, öğrencilerin en çok takip ettiği medya organı olarak %49.3'le tv, %21.5'le internet, %15.6 ile gazete gelmektedir [21]. Bu araştırma verileri de dikkate alındığında, öğretmen adaylarının FATİH projesini ağırlıklı olarak tv ve internetten duymuş olması doğaldır.

“FATİH projesine adını veren FATİH'in açılımını biliyor musunuz?” sorusuna öğrencilerin önemli bir çoğunluğu (%62) Hayır yanıtını vermiştir. Projeden haberdar olup, görsel medyadan takip ettiğini belirten öğrencilerin projenin açılımını bilmemesi manidardır. Ayrıca, elde edilen bulgular içinde en dikkat çeken, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin %31 gibi ciddi bir oranda Hayır demesidir. Proje ile en ilgili olması gereken, mezun olma arifesindeki öğretmen adaylarının FATİH kısaltmasının açılımını bilmiyor olması düşündürücüdür. Bu bulgu, görsel ve basılı medyada projenin sürekli olarak kısaltma adıyla lanse edilmesinden kaynaklı olabilir.

“FATİH projesinin gerektirdiği öğretmen yeterliklerine sahip misiniz?” sorusuna Evet yanıtını en yüksek oranda Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin verdiği görülmektedir. Bu bulgu, bölüm öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerine göre daha yoğun teknoloji dersi görmesinden kaynaklı olabilir. Genel toplama bakıldığında ise öğrencilerin yalnızca %28,35'inin kendini proje için yeterli görmesi, oldukça manidardır. Yalnızca bilişim teknolojisi öğretmenlerinin değil tüm alan öğretmenlerinin FATİH projesinin gerektirdiği pedagojik ve teknolojik yeterliklere sahip olması, projeye ivme kazandıracaktır. Konuyla ilgili olarak Akteke Öztürk ve diğerleri [22], teknolojinin eğitime entegrasyonu sürecinde ortaya çıkan problemlerin çoğunun mevcut teknolojilerin yanlış kullanımından ya da bu teknolojileri kullanacak insanların yeterli düzeyde bilgiye sahip olmamalarından kaynaklandığını belirtmiştir. Lim ve Khine [23] de teknolojinin eğitime entegrasyonunda karşılaşılan sorunlar arasında, öğretmenlerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamaları konusuna vurgu yapmıştır. Öğretmenlerin, yeni nesil öğrencileri eğitebilmeleri, yönlendirebilmeleri ve öğrencilere öğrenmeyi öğrenme becerileri kazandırabilmeleri için bilgi teknolojilerini eğitim-öğretim etkinliklerine dahil ederek daha verimli eğitim-öğretim ortamları tasarlamaları, amaca uygun teknolojik ürünleri seçmeleri ve bunları düzgün olarak kullanmaları gerekmektedir [24]. Bu nedenle, öğretmen adaylarının mezuniyetten önce gerekli bilgi ve becerilerle donatılması, artık bir zorunluluktur. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri'ne göre de, öğretmenlerin, teknoloji kullanabilen ve bu konuda öğrencilere model olabilen kişiler olması beklenmektedir (URL2).

“Fakültede okutulan Bilgisayar dersinin sizi FATİH projesine hazırlayacak nitelikte olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna, öğrencilerin yalnızca %17,7'si olumlu yanıt vermiştir. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü dışındaki bölümlerde yalnızca Bilgisayar I

ve Bilgisayar II dersleri okutulmaktadır. Yaklaşık 15 yıldır lisans programlarında okutulmakta olan her iki dersin içeriği, öğrencileri FATİH projesine hazırlayacak yeterlikte ve güncellikte değildir. Bilişim alan dersleri okutulmasına rağmen Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölüm öğrencilerinin dahi yalnızca %37,5'inin bu soruya Evet yanıtı vermesi oldukça üzücü ve dikkat çekicidir. Bu durumda, Bölüm programında yer alan derslerin ve içeriklerinin de revize edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Alan yazında bu bulguyu destekler nitelikte bir çok araştırmaya rastlanmaktadır. Demir [25]'e göre, son yıllarda alınan öğretmen sayısına bakarak yeni öğretmenlerin bu teknolojiye rahatlıkla uyum sağlayacağı iddia edilebilir. Ancak bu da yine bir iddiadan öte gitmeyecektir. Nitekim yeni mezun öğretmenlerin bile bilgisayar konusunda yeterli bir eğitime, beceriye sahip olduğunu söylemek zordur. Bu konuda öğretmen yetiştiren üniversitelerin mezunlarına ne düzeyde ne kadar bilgisayar kullanma eğitimi, bilgisayar destekli eğitim ve bilgisayarı kullanarak eğitim materyali geliştirme, kullanma eğitimi verdiklerine bakmak gerekecektir ki bu konuda üniversitelerin çok da iyi durumda olduğu söylenemez. Bilgisayar teknolojilerinin okul kültürüne entegrasyonunda etkili birçok faktör olmasına rağmen "öğretim programlarının düzenlemesi" ve "öğretmen eğitimi" bunlar arasında önemli bir yere sahiptir. Teknoloji kullanımını destekleyen bir öğretim programı olmadan başarılı bir entegrasyondan bahsetmek mümkün olmayacaktır (Gülbahar ve Güven, 2008 ve Uşun, 2009'dan aktaran Keleş ve Çelik, [26]). Öğretmenlerin teknolojiyi mesleklerinde etkin kullanabilmeleri için, üniversite yıllarında teknoloji kullanma bilgi ve becerisi kazandırılmalıdır. Bu nedenle öğretmen yetiştiren fakültelerde ders içeriklerine uygun teknoloji ürünlerinin eğitimde yaygın kullanılması ve adayların bu dönemde daha nitelikli yetiştirilmesi önem kazanmaktadır [27]. Kayaduman ve diğerlerine göre [6] de, FATİH Projesinin başarısını etkileyebilecek en önemli etkenlerden biri, öğretmenlerin teknoloji konusunda yeterince eğitilmemiş olmalarıdır. Eğitim sistemimiz için bugüne kadar yapılmış en büyük teknoloji merkezli proje olan FATİH Projesi'nin en önemli unsuru öğretmenlerdir. Öğretmenlerin dersleri için uygun bilişim teknolojilerini seçmeleri, kullanmaları ve elektronik ders materyallerini geliştirebilmeleri, projenin başarıya ulaşmasında önemli bir etkidir. Öğretmenlerin henüz öğrenci iken bu konuda yeterli bilgi ve beceriyle donatılmış olması, bir zorunluluktur.

"FATİH projesinin eğitim sistemimize katkısı olacağını düşünüyor musunuz?" sorusuna öğrencilerin %81'i Evet yanıtını vermiştir. Bu bulguya göre, öğretmen adayları projenin geleceğinden umutludur. Alan yazında bu bulguyu

destekler nitelikte çalışmalar yer almaktadır. Örneğin, Çiftçi ve diğerlerinin [12] sınıf öğretmenleriyle yaptıkları bir araştırmada, öğretmenlerin çoğunluğu (% 69) FATİH Projesi'nin önemli ve gerekli bir proje olduğuna inanmaktadır. Gürol ve diğerleri [16] tarafından yapılan çalışmada da, öğretmenler projenin yararlı olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 11 bölüm içinde, Evet yanıtı oran sıralamasında Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü'nün 6. sırada yer alması düşündürücüdür.

Bu çalışmayla ilgili olarak bundan sonraki araştırmalar için aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Araştırma, Fakülte'nin tüm öğrencileri dahil edilerek genişletilebilir.
2. Bu araştırma, farklı üniversitelerin öğrencileri de dahil edilerek karşılaştırma yapılabilir.
3. Mezun olduklarında, teknoloji lideri konumunda olacak bilişim teknolojisi öğretmen adaylarının projeye inançlarının istenilen oranda olmamasının nedenleri araştırılabilir.
4. Öğrencilerin FATİH projesi yeterlikleri araştırılabilir.
5. Öğrencilerin projeye inanç durumları ve nedenleri araştırılabilir.
6. Projenin uygulandığı okullarda öğrenim gören öğrencilerin proje hakkında görüşleri belirlenebilir.
7. Proje hakkında, farklı branşlardan ve okullardan öğretmenlerin görüşleri alınabilir.

Kaynaklar

- [1] Seferoğlu, S. (2009). İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve Yöneticilerin Bakış Açıları. Akademik Bilişim 2009 Konferansı Bildirileri, Şanlıurfa Harran Üniversitesi. <http://ab.org.tr/ab09/bildiri/141.pdf> 03.07.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [2] MEB (1998). Cumhuriyetin 75. Yılında Gelişmeler ve Hedefler. Ankara, MEB.
- [3] MEB (2000). 2001 Yılı Başında Milli Eğitim. Ankara, MEB.
- [4] MEB (2009). Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2014 Stratejik Planı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. http://sgb.meb.gov.tr/Str_yon_planlama_V2/MEBS_tratejikPlan.pdf 06.11.2013 tarihinde erişilmiştir.

- [5] Yavuz, S. ve Coşkun, A. S. (2008). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 274-286.
- [6] Kayaduman, H., Sarıkaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde FATİH Projesinin Öğretmenlerin Yeterlik Durumları Açısından İncelenmesi. Akademik Bilişim Konferansı, 2-4 Şubat, İnönü Üniversitesi, Malatya. <http://www.ab.org.tr/ab11/bildiri/136.doc> 10.05.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [7] Akıncı, A., Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S. S. (2012). Bir Teknoloji Politikası Olarak FATİH Projesinin Başarılı Olması İçin Yapılması Gerekenler: Bir Durum Analizi Çalışması. Akademik Bilişim 2012. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB12_Akinci-Kurtoglu-Seferoglu_FATIH-DurumAnalizi.pdf 10.11.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [8] Altan, T. ve Tüzün, H. (2011). Teknoloji-Zengin Bireysel Öğrenme Ortamlarının FATİH Projesindeki Yeri. Akademik Bilişim 2011. <http://ab.org.tr/ab11/ozet/126.html> 08.11.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [9] Akgün, E., Yılmaz, E.O. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Vizyon 2023 Strateji Belgesi ve Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Akademik Bilişim 2011. <http://ab.org.tr/ab11/bildiri/131.doc> 10.11.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [10] Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T. E., Temizhan, O. & Çiçek, H. (2011). Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (Fatih) Projesi. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011 Fırat University, Elazığ- Türkiye.
- [11] Bilici, A., Akdur, T. E., Yıldızbaşı, A., Günday, Ö. & Çiçek, H. (2011). Eğitimde Fatih Projesinin Sağlaması Öngörülen Fayda ve Sosyal Etkileri. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011 Fırat University, Elazığ- Türkiye.
- [12] Çiftçi, S., Taşkaya, S. M. ve Alemdar, S. (2013). Sınıf öğretmenlerinin FATİH projesine ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 12(1), 227-240.
- [13] Keleş, E., Öksüz, B. D. ve Bahçekapılı, T. (2013). Teknolojinin Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Fatih Projesi Örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 2013 12(2) Technology Special Issue: 353-366.
- [14] Karakaş, S. (2012). Eğitimde FATİH Projesi Hakkında Bir Öğretmen Anketi ve Düşündüren Sonuçlar. Osmancık Türk Kültürünün Kütüphanesi. <http://www.osmancik.org.tr/index.php> 18.07.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [15] Bilici, A. (2011). Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Cihazlarının Eğitsel Bağlamda Kullanımına Ve Eğitimde Fatih Projesine Yönelik Görüşleri: Sincan İl Genel Meclisi İ.Ö.O. Örneği. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011 Fırat University, Elazığ- Türkiye.
- [16] Gürol, M., Donmuş, V. ve Arslan, M. (2012). İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin FATİH Projesi ile ilgili görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 3(3).
- [17] Polat, E. ve Tekin, A. (2012). BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Fatih Projesi'nin Eğitsel Kriterlerine Göre E- İçerik Becerilerinin Değerlendirilmesi. Akademik Bilişim 2012. http://www.pegem.net/akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=137795 06.11.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [18] Demirer, V., Saban, A., Küçük, Ş. & Şahin, İ. (2011). Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. IETC 2011, İstanbul, Türkiye.
- [19] Dinçer, S., Şenkal, O. ve M. E. Sezgin (2013). Fatih Projesi Kapsamında Öğretmen, Öğrenci ve Veli Koordinasyonu ve Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyleri. Akademik Bilişim Konferansı, Antalya. <http://ab.org.tr/ab13/bildiri/13.pdf> 10.11.2013 tarihinde erişilmiştir.
- [20] Tosun, N. (2012). The effect of computer and the internet on the reading habit of teacher candidates. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 2012, 11 (21), 83-99.
- [21] Toruk, İ. (2008). Üniversite gençliğinin medya kullanma alışkanlıkları üzerine bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 19, 475-488.
- [22] Akteke Öztürk, B. Arı, F., Kubuş, O., Gürbüz, T. & Çağiltay, K. (2008). Öğretim Teknolojileri Destek Ofisleri Ve Üniversitedeki Rollerini, Akademik Bilişim Bildiri Kitapçığı.
- [23] Lim, C.P. ve Khine, M. (2006). Managing teachers' barriers to ICT integration in singapore

schools. *Journal of Technology and Teacher Education*, 14(1), 97-125.

[24] Özsevgeç, T. ve Yazar, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Teknolojik Terim Farkındalıklarının Belirlenmesi. X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Kongresi, Niğde, Türkiye. http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2491-30_05_2012-23_17_55.pdf. 12.11.2013 tarihinde erişilmiştir.

[25] Demir, A. H. (2012). FATİH Projesi ve Beklentiler. <http://blog.milliyet.com.tr/fatih-projesi-ve-beklentiler/Blog/?BlogNo=382846> 09.05.2013 tarihinde erişilmiştir.

[26] Keleş, E. ve D. Çelik (2013). 2000-2010 yılları arasında bilgisayar teknolojileri ve eğitimde kullanımlarına yönelik yürütülen hizmet içi eğitim kursların incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, Vol 1, No 2, 164-194.

[27] Erdemir, N., Bakırcı, H. ve Eyduran, E. (2009). Öğretmen adaylarının eğitimde teknolojiyi kullanabilme özgüvenlerinin tespiti. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, Yıl 6, Sayı 3, Aralık 2009, 99-108.

URL1.<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> 07.11.2013 tarihinde erişilmiştir.

URL2.<http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html> 12.11.2013 tarihinde erişilmiştir.